

Cena numeru 20 gr.

Redakcja i Administracja:
Kraków
ul. Dunajewskiego 55
Telefon Redakcji 198
Telefon Administracji 310
Adres dla telegramów:
NAPRZÓD KRAKÓW

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Miesięcznica zł. 4-50

Tygodniowo 1 złoty

w Krakowie

Zagranicą 8 złotych

Wybawienie oddzielnie reno
z wykazem poleceń
i dni pociągów

Konto PKO Kraków 400.670

Drożyzna, płace i mnożna

Obliczenia głównego urzędu statystycznego w sprawie zmian kosztów utrzymania: w grudniu, styczniu i lutym — gdy je zestawimy z kursem dolara w tym samym okresie — oświadczały w sposób bardzo wyraźnie, to co o spekulacji drożyznianej tylekroć już pisaaliśmy.

W grudniu koszt utrzymania rodziny pracowniczkiej wzrósł o przeszło 11%! Styczeń w porównaniu z grudniem wykazuje „znizkę” o 2%. W lutym zaś ceny „spadają” o pół procent!

Jak wiadomo w I połowie grudnia spekulacja wyśrubowała kurs dolara do niebывалей przedtem wysokości... Do tego kursu zaczęło paskarstwo na gwałt naciskać ceny nawet tych artykułów krajowych, które z dolarem nie absolutnie nie mają wspólnego.

Wkrótce wszakże potem dolar zaczął spadać i wrócił do poziomu z końca listopada, na którym przy pewnych niezbyt znaczących odchyleniach, na ogół się utrzymuje...

A cóż się stało z cenami? Oto grudniowa „dolarówka” wynosiła — 11.29% — zamiast obniżki z końca do poziomu listopadowego, „obniża się” tylko o... 0.14%.

A reszcie, tj. blisko 9% z grudniowej wyższości zatrzymały paskarze dla siebie, jako „czysty” swój zysk, nawróciły oszukańczy, niemal absolutnie nie usprawiedliwiony.

Jak będą wyglądały obliczenia GUS za marzec, zobaczymy... I da przecież nadzieję, prawdziwie żniwo dla spekulatorów! Wiele różne artykuły już wykazują tendencję „mocną”.

A przecież w miesiącu obecnym odżywa zagadnienie dla państwa i jego budżetu bardzo ważne. Z dniem 31 bm, jak wiadomo, ustaje redukcja poborów pracowników państwowych i wchodzi z powrotem w życie mnożna rachuna.

Wyprawdaje P. Dziduchowski, chciał sobie „ulawić” zadanie w ten sposób, by redukcję poborów i całkiem już dziś — wobec istniejących cen — fikcyjną mnożną grudniową przedłużyć na dalszy okres. Ale pomysł ten upadły i rada ministrów stanęła na gruncie ustawy uposażeniowej z października 1923 r. i noweli sejmowej z grudnia z r. zawiązała więc tą ustawę tylko — na I kwartał br.

Na kwiecień więc ustawa rzeczoną odzyskuje automatycznie swą moc obowiązującą.

W myśli tedy ustawy Rada Min. będzie musiała wykryć trybem, w ostatnich dniach marca, ustalić dla poborów kwietniowych mnożna na podstawie obliczeń GUS...

Na jakich obliczeniach mnożna ta ma być oparta? Dla prac państw. oblicza GUS okresami od 15 poprzedniego do 15 następnego miesiąca. Ostatnia mnożna grudniowa pochodzi z obliczeń za czas od 15 K. do 15 XI, i wynosi 43 gr. za punkt. Na tym poziomie unieruchomiono ją na pierwsze trzy miesiące br.

W tym czasie drożyzna silnie się wzmożła, czego jednak GUS w stosunku specjalnie do pracowników państwowych nie ogłasza ze względu właśnie na unieruchomienie mnożnej...

Otóż w okresie 15 XI — 15 XII koszty utrzymania wzrosły, według ścisłych obliczeń, o 10 procent! Z tego tytułu mnożna za styczeń winna była wynosić 49 gr. za punkt, lecz, z uwagi na stan skarbku pozostała na poziomie tylko 43.

Jakże z tego powodu pracownicy państwowi ponieśli ofiary, dowodzi rachunek.

Pracownik o płacy 500 punktów traci przez 3 miesiące na rzecz skarbku po 30 zł, miesięcznie. Pracownik o płacy 1000 punktów traci po 60 zł, miesięcznie i t.d., itd. i t.d.

A do tego dochodzi strata wynikająca z dysproporcji między rzeczoną mnożną i skromnie liczoną — kosztami utrzymania a mnożną, czyli płacą, została dołożona jeszcze procentowa redukcja i tak już obniżonych poborów!

Każdy więc przynajmniej musi, że w tych 3 miesiącach ponieśli oni da skarbku państwa ofiary dość chybła duże!

I chyba nie można żądać, by takie ofiary ponosić mieli i nadal akurat właśnie ludzie, na których pacy cały aparat państwowy spoczywa, którzy — jak m. kolejarze! — pracą swą podtrzymują całe życie gospodarce kraju!

O ile zatem o uruchomienie mnożnej na kwiecień idzie, to uwzględniając już „znizkę”, jaka od grudnia nastąpiła, mnożna ta wynosić winna przynajmniej 48!

P. Dziduchowski, jako minister skarbu, oskarża się zapewne w głowie, bo wydatek to dla skarbku niemały. Ale trudno! Winnu temu wszystkiemu ta właśnie polityka, która ani palcem nie chce ruszyć w kierunku walki z drożyzną! A chyba nie-możliwe, by za szkodliwie dla państwa skutki tej polityki pекutować miało bez mała 400 tysięcy pracowników państwowych, z rodzinami — przeszło milion ludzi!

W niektórych kołach „zastanawiają się” podobno nad „prawitą” stroną całego zagadnienia... Dowodzi się mianowicie, że za „podstawę” do uruchomienia mnożnej ma się wziąć tytuł okres 15 I.

Wstąpienie Niemiec do Ligi narodów miało być ukoronowaniem dzieła Locarna. Niemcy, wstępując do Ligi, miały być symbolem — przynajmniej — idealnego zakończenia następstw wojny światowej, gdyż znikała ostatecznie przespa, dzielnica zwyciężonych od zwycięzców, a Līga stawała się związkim państw, dających razem do utrzymania pokoju.

Jakże inaczej wygląda rzeczywistość! Od tygodnia zgrozdzeni są w Genewie przedstawiciele 54 państw, a głównie zadanie tego zgrozdzenia: uroczyście przyjęcie Niemiec, nietylko nie zostało dokonane, ale przeciwnie — istnieje niebezpieczeństwo, że oczekiwana manifestacja pokojowa zakończy się krachem: rozbićmi a przynajmniej unieruchomieniem Ligi na jakiś czas. Nie traci jeszcze świat nadziei, że to nie nastąpi i że spór, o który rozbijała się mądrość najmniejszych dyplomatów, zostanie w jakiś sposób załagodzony.

Byłoby bowiem nietylko zbrodnia, ale — co w świecie politycznym jest jeszcze gorsze — śmiech, gdyby się nie udało ułożyć ostateczności. Trudno sobie wyobrazić nawet następstwa, z których jedno tylko jest pewne, mianowicie, że idea Ligi narodów byłaby doszczętnie skompromitowana. Mimo to, nawet w razie unieknięcia ostateczności, pozostaje jeszcze przykre uczucie, gdyż świat przekonał się, że i ten jego ideał ma — plany na stołach.

Choć, jak wiadomo, o to, aby równocześnie z przyjęciem Niemiec i przynajmniej w stalego miejsca w Radzie Ligi, takiej manifestacji nie miało Polska, a obok niej podnoszą takie same pretensje Hiszpania i Brazylia. Niemcy, nie sprzeciwiając się zasadniczo przynajmniej Polsce stałego miejsca, dając nawet do zrozumienia, że może to i tak zgodą stać się we wrześniu, oponują tylko przeciw temu, żeby ich wstąpienie miało być okazją dla pomnożenia stałych miejsc w Radzie Ligi. Niemcy, nie mówiąc tego otwarcie, dają do zrozumienia, że wypuszczenie Polski do Rady uważają za „rzeczowną” swemu głosowi, a to, ich zdaniem, nie byłoby zgodnym z „duchem Locarna”, a raczej byłoby dalszym ciągiem „ducha Wersału”.

Z całego, bardzo zawiąkanego przebiegu dotychczasowych targów można wyodrębnić następujące wątki: nie ulega wątpliwości, że Niemcom przyrzeczono w Locarno, że otrzymują stałe miejsce w Radzie, a równocześnie jest bardzo prawdopodobne, że takie przyrzeczenie otrzymała od Brianda i Chamberlina także Polska. Jeżeli to założenie, — powiada Niemcy, — odpowiada istotnemu stanowi rzeczy, to jest ono, — znowu

do 15 III w stosunku do okresu 15 I — 15 II I zależnie tylko od tego ustalić „nową” mnożną.

Jeżeli istotnie rodzą się podobne „rozważania”, to byłoby to nagrawaniem się.

Mnożna nie jest przecież żadną zahawką, żadną limitacją rachunkową... Ma ona bowiem stałową realną i powyżej wyrazu stałową, taki zachozi między kosztami utrzymania rodziny, a tem, co pracownik na to utrzymanie pobiera; za razem wyrażać ma ona troskę, czy ten stosunek rodzinie pracowniczej umożliwia jakiś czystość, troskę — dyktowaną nietylko społecznemu ale i państwowemu względami!

Takim jest cel, charakter i istota mnożnej!

Stosunek obecnej nieruchomości mnożnej do obecnych cen wyraża się w tych dotkliwych stratach pracowników państwowych, jakie powyżej cyfrowo przedstawiliśmy.

I o ile te ofiary, przez 3 miesiące ponoszone, mogły być jeszcze uzasadnione potrzebami skarbku, o tyle przecież życie ofiar — gdy 3 pełne miesiące się zmierzwało i ani da odpowiadania spulacji drożyznianej ani da sanacji skarbu — nie zrobiło niczego! — byłoby już ciężką krzywdą i eksperymentem zupełnie niedopuszczalnym. Kcz.

Genewa to nie Locarno

zdanien Niemców, — przeciwne tej otwartości w stosunkach, która miała być wynikiem Locarna, a ten brak otwartości teraz się mści.

Wskazywaliśmy niejednokrotnie, że Niemcy się mylą, uważając zagadanie Polski za wymuszone przez ciwko sobie. Nie, Polska nie chce miejsca w Radzie doko, aby tam utworzyć jakiś „blok anty-niemiecki”, albo, w swym głosie krzyżować plany niemieckie; Polska chce tego miejsca dlatego, aby obok Niemiec, razem z niemi, jako równoprawny partner, mogła zbierać głos w spra sprawami ogólnymi, przychodzącymi przed Ligę. — w sprawach, w których narodził z Niemcami jest interesowana. Obawa Niemiec jest też z tego powodu pilniejsza, leżąc dotychczas nie było ani jednego wypadku, żeby w Radzie Ligi odbyło się głosowanie t. i. aby decyzja zapadała po walce, przeciwie — uchwały zawsze zapadały bez głosowania, t. j. za wzajemnym porozumieniem się, choćby z tej racji, że w Radzie obowiązuje jednomyślność. A przecież nawet na plenarnych posiedzeniach Zgromadzenia Ligi, na których jednomyślność nie obowiązuje, nigdy jeszcze nie było głosowania, t. j. zwycięstwa większości nad mniejszością, lecz za- wsze decyzje zapadały na drodze kompromisowej.

Byłoby nieszczęściem, gdyby spór ten nie został ugodowo załagodzony. Już teraz, kiedy konca tych zapasów niema, już Niemcy się głosi; że to, na tamta strona wywołuje niepokój, że naraził pokój, że rzuca się ziarno przyszłych konfliktów. Te głosy już wystarczają, aby się i powagę Ligi naraził w oczach narodów na szwank. Cóż bowiem można myśleć o instytucji, której celem jest regulowanie narwiększych zagadnień międzynarodowego współżycia, która ma napelniać ludzkość ideałami pokojowego współżycia, a która okazuje się niezdolna załazić się z taką nawa niezasadniczą, a raczej formalną sprawą, jak stał się wojna. Radę? Liga narodziła, nowelami do kaszania każ. dy iskerki, mogącej wzniecić potęg światową, daje światu tak przykre widowisko, że delegaci narodów prowadzą od tygodnia między sobą wojnę o sprawę, która bądź co bądź nie należy do tych, od których zależało losy świata!

Ze się stało, że dyplomaci nie potrafili dotąd uchronić swojego własnego dzieła: Locarno przed zaburzeniami, że zaczęli nad tem dzielić łuszkę i dołgi do tego, że demonstrują, wobec całego świata swoją nieumiejętność do praktycznego rozwiązania. Największy wróg Ligi narodów nie byłby wyniszczenia okroś podobnego. Choć byłoby rano smutniej, jak wszystkie obecne dno, cofnięte, zmnowione, zaprzeczenie, przyzeczanie, kompro-

mysi i t. d. Już teraz z Rosji sowieckiej pojawiają się głosy, które dają do podkopania znaczenia Ligi w oczach mas, do przedstawiania jej jako narzędzia w rękach kilku postojnych państw, a raczej kilku intruzujących dyplomatów, którzy używają Ligi dla swych celów egoistycznych, dalekich od tego, czem Liga w swem założeniu miała się stać.

Trzeba skończyć z tej walki, skończyć natural-

nie na podstawie wymiaru sprawiedliwości. Polscy należą się miejsce, nikt z miliardami czynników tego nie zaprzecza, a pod Niemcami może im nie mieścić się zaskodzą, jak tym, których oni tym oporem chcą dotknąć. Ostatnia to godzina i ostatek apeli do tych wszystkich, którym istnienie Ligi jest droższe, niż chwilowy łani triumf nad przeciwnikami.

względem na swe przeznaczenie lub w stosunku do liczby osób zamieszekujących lokal, uważa należy za zbędne”.

Ustawa nie zawiera przesąd żadnych granic co do wysokości tego podatku.

Tak więc przy dobrej woli, niejedno wskazano przez nas źródło dochodów dających się jeszcze wyzyskać na rzecz walki z bezrobociem.

Wskazywanie tych źródeł uważamy właśnie za nasz obowiązek.

Niewyzyskane źródła

Czy pieniądze na walkę z bezrobociem nie da się naprawdę znikąd uzyskać?

(w. w.) W skłó jaką prowadzi PPS na rzecz walki z bezrobociem mamy do czynienia stale z jednym i tym samym argumentem strony przeciwnic. Na każde nasze żądanie pracy — wskazuje ceny pracy! — dla bezrobotnych, wskazuje się megalomanią naszym ręką na — puste kasy.

Czyż to i minister skarbu, jeżeli chodzi o całe państwo, i poszczególni wojewodowie, czy komisarze rządowi, jeżeli chodzi o województwa, czy też miasta Małopolski.

Brak pieniędzy na szeroko zakrojone roboty publiczne, brak pieniędzy na doraźną pomoc dla wieloletnich resz bezrobotnych, brak pieniędzy na ruch budowlany, na budowę dróg, na roboty wodne, słowem, brak pieniędzy na wszystko, co jest w stanie w znacznej mierze złagodzić katastrofalną klęskę bezrobocia.

Tymczasem — przy odrębnie dobrej woli — sprawa nie przedstawia się tak beznadziejnie. Oczywiście, nie jesteśmy w stanie wskazać na jakikolwiek złoty, który zadośćkłada maksymalną wymagania, pesymistom. Wskazywać jednak i — wolać jeszcze wskazujemy — na szereg źródeł dochodu, które chociaż nie biorą — w sumie — dać mogą kwotę wielką pokładną.

Nie będziemy ich tutaj powtarzać. Ci, od których decyzji zależy wyzyskanie ich, albo — zlekceważenie, znają je aż nadto dobrze.

Cheśmy jednak na jednym przykładzie wykazać słuszność naszego stanowiska.

Legenda o 15 mieszkaniach

I tak żądaliśmy i i żądamy — wyprowadzenia specjalnej opłaty na rzecz walki z bezrobociem od t. zw. zbytki mieszkaniowego. Wzruszono ramionami, starano się nas przekonać że w Krakowie jest... 15 mieszkań zbytkowych, które, z powodu opłaty tego rodzaju nie przyniosłaby więc żadnego pożytku.

Tymczasem coraz częściej dają się słyszeć głosy potwierdzające — tak sędziwy — słuszność i celowość naszego stanowiska.

Ostatnio tuw. Domosławski pisze w „Robotniku” na ten temat, co następuje:

Przy sposobności jednak zwracamy uwagę na jedno źródło dochodowe, zupełnie dotychczas niewyzyskane. Jest to t. zw. podatek od zbytku mieszkaniowego. Pod nadzorem konieczności zdecydowała się na wprowadzenie tego Warszawa i inne miasta. Na pobór tego podatku wyraźnie zezwala ustawa.

A więc, zdecydowała się Warszawa mogłaby się również zdecydować Kraków!

Bo argument o... 15 mieszkaniach zbytkowych nie wytrzymał krytyki. Jest ich — licząc z instytucjami finansowymi, z wykwinionymi biurami rozmaitych „Polspółstw” co najmniej kilkadziesiąt razy więcej!

Zeszła klęska bezrobocia nie zaczyna się i nie kończy w Krakowie. Zprawanie na to źródło dochodowe uwagę towarzyszym z powinnem.

Domy — wille, domy — pałace

Ustawa z dnia 31 lipca 1924 roku znosiła wprowadzić w gminach wiejskich pobór podatku od lokali, lecz jak wyraźnie stwierdza rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15-go października 1924 r. (Dziennik Ustaw Nr. 952, poz. 885), postanowiono, że nie dotyczy podatku od zbytku mieszkaniowego (również podatków hotelowego).

Wprowadzić w większości gmin wiejskich podatek od lokali, nie mogło mieć powodu do jego zniesienia, ale i naczej się rzecz przedstawia w gminach podmiejskich i — zwłaszcza — w miejscowościach o charakterze klimatyczno-uzdrowiskowym.

„Są tam domy — wille i domy — pałace, które cały rok stoja pustką. Są takie, do których właściciel przyjeżdża na parę tygodni w roku.

Czy Zakupione nie ma swoich bezrobotnych? Może tamtejsi towarzysze wezmą te sprawę pod uwagę.

Z brnienia ustawy wynika zupełnie jasno, że pojęcie t. zw. zbytku mieszkaniowego dało się zastosować we wszystkich podobnie tutaj poruszonych wypadkach. Wedle bowiem brzmienia ustawy podatek od zbytku mieszkaniowego, jest to: „podatek od części mieszkalnych, które ze

STAMPON FARINA UWAGI

Starosta o domowym wykształceniu

„Rzeczpospolita” podaje życiorys starosty wedle województwa. Teraz doszła do województwa białostockiego i w niedzielnym numerze podaje życiorys starosty P. Korkowicza urzędującego — Orlębą. Żarę we wstępnym wierszu czytamy „wykształcenie politechniczne”.

Czy ktoś, wychowany w naszych polach o władzy administracyjnej, może sobie wyobrazić starostę bez wykształcenia uniwersyteckiego, bez egzaminów prawniczych i fachowych? P. Korkowicz nie miał nawet czasu praktycznie nauczyć się obowiązków swego urzędu, gdyż wedle powyższego życiorysu dopiero w 1921 r. wstąpił do służby w województwie nowogrodzkiem, a już w r. 1922 został starostą! W przeciągu 4 lat przeszedł karierę na którą w byłej Galicji potrzeba było ze 10 lat służby.

Czy wobec takich stosunków można się dziwić, że administracja na kresach wywołuje taką krytykę? Starosta, który odczego się nie uczył, który nawet odpowiedniej praktyki nie przeszedł, nie jest w stanie wczuć się w ducha ustaw, których nie studiował i też ich nie zna. Ciekawa też rzecz, kto wyromował urodzonego w Rosji P. Korkowicza na starostę? Wiemy z własnej obserwacji, że urzędnicy administracji na kresach byli przede wszystkim obciążeni trybunałami i sądami, że odnosili się do kancelarii czy innych funkcji najróżniejszych kancelaryjnych, ale żeby z „domowym wykształceniem” można w Polsce zostać starostą, to już zbyt grubą kawą!

ROZPOWSZECZNIAJCIE „NAPRZÓD”!

TEN Rycerstwo kresowe

(Ciąg dalszy)

Wstyd poprostu porównać wysokość łapówek, danej Sielickim, oczyszczonej, z łapówką, a raczej z marnymi łapówkami, jakie otrzymywał od obywateli rządów hetman wielki Jan Sobieski, pódlejszy król i zawał napoleoński na świecie państwa austriackie, O. wielki król, czemuż zabagnił sprawy łapówkowe, tu, który był powinien świecznikiem i przykładem wartościowości sumieł bzdurliki i urzędniczy! Czaszy porobiorowe pogrzebały łapówkę: nie było za co brać, ani za co dawać, oprócz nielicznych wtyków. Z „wypuchem” niepodległości żywiołowo zamrzwychwiała i przepiętnie rozwinięła się ta upiorna królówna na naszą, słodka łapówka! Jeszcze nie miała czasu wtyłoczyć się w stale nowi, jeszcze, jak podzwrotnikowa roślinność, bujnie i swobodnie pokrywa piękny kraj polski. Ale w poezii łapówki w jej swobodzie, kryje się zarodek śmierci. „Bo na tym świecie... robak się legnie i w bujnym kwiecie!” Łapówka ustalona i ograniczona wzajemną kontrolą traci wprawdzie swolą romantyczność, jednak staje się oddzielną koniecznością życiową i dlatego uśmiechająca się, jak samo życie. Marzy się niepowodzenie — to chęć, to chęć, która ma czasem leczycę się w kryminale. Niezwykła udatna próba Groszisa w Wędogrodzie napawo przyczyni się do uzdrowienia naszych stosunków pod tym względem. Gdyby nie to że Groszisa ma wszystkie cywilne ordery polskie, a nawet Krzyż Walecznych, trezaby być stworzył dla niego specjalnie legie honorową albo kresową szambelanie. Kto wie zresztą czy tak się nie stanie!

Wszakże życie wędzdogrodzkie i okolicznych obywateli — oczywiście mowa tu o wyższych sferach — nie wyczerpuje się na polityce i działalności społecznej. Nowocześnie rycerze kresowi, studenci codzienna walka o byt i szeregami polityki, muszą mieć chwile odpoczynku i przyjemności. Stworzyli więc Towarzystwo Łowickie, na czele którego stanął pan Ożusowski. Poza tem, oprócz kina niema w Wędogrodzie żadnych lokali rozrywkowych. Nie ma i wiewim dwóch marnych restauracji z muzyką i pluskami na ścianach. W całej okolicy, wraz z miastem, istnieją dwie biblioteki, jedna publiczna Maderzy Szkolnej, składowaja się z 79 tomów, w tem 17 katechizmów, otwarta trzy razy do roku, ar przymwała pana starosty. Ta ostatnia zawiera rzadki zbiór podręczników szkolnych od pierwszej klasy aż do matury, i kilkast setek zeszytów. Zbiór ten stanowiłby bezdnie zapasne cennik muzealny dla przyszłych pokoleń, który uosoba nalezność swego kresowego starosty, rycerza, i z petyzmem oglądać będą zniszczone książki i zeszyty, na których kształcił się umysł i rozwijało wielkie serce „głupiego Kazia”. Tak przynajmniej spodziwuje się doktor Popularczy, Szkoła, że dawniej nikt nie wpadł na podobny pomysł. Z jakim nabożeństwem oglądałabyśmy „De Bello gallico”, nad którym otrzymywał iemknie lub plarskie bary Chłodkiewicz czy Zółkiewicz! Możliwym mogł być przecież na żołtym ze starożytności, że „fonta” w... historyczne słowa. Białego! discopuer!... Książki starosty są pełne uważy, spraszdawał i sentencji, w których przejawiała się duma młodzieńcza, górny i chumny wiek, bo matura zdawał dr. Popularczy mając już dwadzieścia dwa lata. Naprzykład, na Demostenesie z ósmą klasą cęła tytułowa karta zapisana jest tekstem wierszykiem, zaczynającym się zwrotką:

O. Jak to milo

studentem było,
gdy częłk pijany pyśkiem w błocie rył!

Jedyna wędzdogrodzka księgarnia sprzedaje głównie ramiy do obrazów, baterie do lamp elektrycznych, przybory do rybołówstwa i śrut, a zdobą jak leżne portrety, treści trudnej do przypomnienia sobie, bo podpisane hebrajskimi kulami. Tylko ogromny portret „prezydenta Palestyny” ma podpis angielski. Najciekawszym działem tej kulturalnej placówki jest nieskończona liczba kolekcji „podwójnych aktów”, kobiece — męskie, które pokazuje się tylko lepszym gościom, przy ewentualnym kupnie namiętnie tuż kart po 80 groszy sztuka. Przeglądając do Wędogrodu, ale bardzo rzadko, różne zespoły artystyczne. Dostają one w różnej formie pomoc centralnego rządu, co, kiedy pod warunkiem, że będą wystawiali Szeksplira lub Wyspiańskiego, który to Wyspiański posiadający jest przez większość obywatelstwa o pokrewieństwo z właścicielem miejscowego muzeum — zegarmistrzowskiego sklepu, żydka z jableczko Wyplany. Z pism przychodzi do Wędogrodu wyjątkowo prasa sielicka, zresztą innej w promieniu 40 km. wogóle nie ma. Najbliższe rozpowszechnienie jest „Gazeta poranna dwa grosze”, a jeden jedyny prenumerat Głosu prawdy jest pod nadzorem policji. Wogóle, liczba wszelkich czasopism, przychodzących do Wędogrodu, waha się dżiemie od 11 do 20 egzemplarzy, na kilka tysięcy mieszkańców. Nie licze tu pism zamówionych ani komunistycznych. Ostatnie przychodzi z i zacloudu i ze wschodu, są bardzo liczne i każdy je może czytać, oprócz policji i zdeklarowanych jawnie „białogwardziści”. Oprócz tego, co tydzień przychodzi wielka pakaz żartu, „Pro Patria” i „Głos monarchisty”, ale te zabierają zarzą z poczyt osoby wołoskie i rozdzielała między żołnierzy i oficerów.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Pułkownik Józef Dąbrowski (J. Grabiec)

Zupełnie niespodzianie przysłał z Warszawy wiadomość o zgonie wybitnego niegdyś działacza PPS znanego historyka i publicysty pułkownika Józefa Dąbrowskiego. Zmarł rano o godz. 7 w szpitalu Ujazdowskiem po kilkotygodniowej chorobie. Niedawno zmarł w Warszawie brat jego Marjan również znany przed wojną działacz PPS i dułogolnik korespondent zagraniczny „Naprzodu”.

Józef Dąbrowski urodził się w roku 1876 w Radomiu i w gimnazjum już należał do kręgu socjalistycznych. Po wstąpieniu na Uniwersytet warszawski na Wydział prawny, brał czynny udział w ruchu młodzieży, pracując jednocześnie i wysuwając się na czoło w organizacjach warszawskiej P. P. S., gdzie występował pod pseudonimem partynym „Stefan” oraz „Comber”.

Już wówczas oblał wybitny talent publicystyczny i był stałym korespondentem warszawskim londyńskiego „Przedświtu”. W roku 1904—1905 wraz z kilku innymi PPS-owcami był redaktorem „Kuriera Codziennego”. W okresie rewolucji zajmował stanowisko odrębne zarówno od „prawicy” jak i od „lewicy” PPS. On pierwszy bodaj (w broszurze napisanej pod pseudonimem Siedlaski wspólnie z tow. Garlickim) rozstrzygnął w danych warunkach należy przestąpić na żądanie autonomii dla Królestwa Polskiego — i to go łączyło z lewicą. Jednakże silnie akcentował interesy narodowe — i to go od lewicy oddalało.

Odsunął się od ruchu partynego, poświęcając się z jednej strony działalności zawodowej adwokackiej i nauczycielskiej, z drugiej zaś — naukowej i publicystycznej pod pseudonimem J. Grabiec.

Z PPS utrzymywał jednak kontakty. Wydał przed wojną obszernie i cenne książki: „Dzieje narodu polskiego”, „Powstanie 1863 roku”. Był stałym

współpracownikiem „Krytyki” krakowskiej i pisywał do „Naprzodu”.

Wojna zastała go w Kaliszu, gdzie był świadkiem okrucieństw niemieckich. Po przyjeździe do Warszawy opisał te tragiczne wypadki w osobnej broszurze. Później przyczł się do Ligi państwowej polskiej, która opierała swoje nadzieje na współdziałaniu politycznym z Austrią.

W roku 1918 wstąpił do wojska polskiego i został zaliczony do korpusu oficerów w randze kapitana. Później został stanowisko szefem w Najwyższym Sądzie Wojskowym, a po śmierci brata — objął zajmowane przez niego stanowisko szefa Wydziału wyznań katolickich w Ministerstwie Spraw Wojskowych.

Jednocześnie ogłaszał cenne prace historyczne: nowe wydanie „Powstania roku 1863”, obszerna rozprawa o Aleksandrze Wielkopolskim (o ostatniach szych p.) — ostatnio — „Czerwona Warszawa” z 1925 r.

„Czerwona Warszawa” jest to świetnie, niemiernie zajmujący obraz „podziemnej” Warszawy z czasów, kiedy Dąbrowski był jednym z najwybitniejszych jej działaczy.

Ostatnio w procesie przeciwko generałowi Cziklowi i współkarzonemu oficerom o zaciśnięcie łapad w Krakowie, był przewodniczącym sądu wojskowego.

Józef Dąbrowski odznaczał się umysłem bardzo żywym i ruchliwym, wielką pracowitością i nieposittownym talentem pisarskim. Był czynnym człowiekiem i energicznym, zasłużonym działaczem społecznym i politycznym.

W „Robotniku” umieścił swoje wspomnienia z ruchu robotniczego w Warszawie przed 25 laty (które później wyciął do swojej książki).

Cześć jego pamięci!

Wieliczki wziął energiczny udział i nie poszł na leg tutejszy kółtelni i naganalicy, którzy żęją na biednych wyhorcali.

Następnie przemawiał tow. Tatar, który poruszył kwestię kryzysu solnego w państwach przedsiębiorstw solnych w Małopolsce. Rząd ma w projekcie zlikwidowanie wschodnich salin, włącznie z saliną bocheńską. Wieliczka ma pozostać, lecz stał robotników ma być ograniczony do stanu przedwojennego, a to z tego powodu, że rząd jak się okazuje, jest bezsilny wobec konkurencji solnej, uprawianej przez Solwera swaprawną solą z Wielkopolski. Rząd postąpił lekomyślnie, dopuszczając Solwera do dostarczania solanki do warzeń soli w Wieliczce, wskutek czego 200 robotników stało się zbędnymi.

Masowe pensjonowanie już nastąpiło. Zarząd saliny uszuwa niewygodnych solni robotników, bez względu na przeprowadzane dla służby. Związek roboti, co może, aby utrzymać robotników w służbie jeszcze przez czas kryzysu, przynajmniej do czasu rozstrzygnięcia, przez komisie, wybyt an przez Sejm dla zbadania gospodarki solnej w państwowych salinach.

W końcu konferencji tow. Gamoi postawił wniosek o wybranie komitetu wyborczego, w skład którego zostali wybrani tow.: Jedynek Józef, Okoński Jan, Lepiarski Jan, Kowalski Józef, Gąsalski Wład, Trojanowski Walerjan, Małach Michał, Goczyk Jan, Bubik Józef, Żelazko Karol, Msi Józef, Stachura Karol, Chęć Julian.

Towarzysze z Wielicy wyrazili na zakończenie życzenie, aby podobne konferencje odbywały się częściej.

Przegląd społeczny

Z ORGANIZACJI PRACOWNIKÓW MIEJSKICH W KRAKOWIE

Na skutek wniosków tow. Związek prac. użył publicznej żądań dotyczących uregulowania warunków pracy i płacy, oraz zapotrzebie emerytalnych dla wszystkich pracowników gminnych odbyła się 12 marca konferencja w przemydym nsta, w której wzięli udział ze strony gminy p. komisarz Ostrowski, wiceprezycenci p. Wielgus i Sare oraz p. radca Przecorski. Związek pracowników gminnych zastępowali tow. dr. Rosenzweig, Kustowski i Pleszar. Po zasadniczym omówieniu postulatów robotniczych uzgodniono o tyle stanowisko, że bimo opowiedziało na podstawie zasadniczego znanja żądań przedłożonych przez Związek opiaruie w porozumieniu z zarządami zakładów i instytucji gminnych projekty statutuów emerytalnych oraz ułednostanowionych regulaminów. Po opracowaniu tych projektów będzie można przystąpić do szczegółowego omówienia. O ile można z nastrojów, jak panował na wspólnej konferencji, wnioskować, może ude się osiągnąć porozumienie i zawręć umowę gwarantującą robotnikom odpowiednią dłuchość czasu swo praw i życia i pracy. Rozumiama, że wyrażenie obywateli i robotników wymaga czasu, jednak z względu, że w niektórych zakładach (n. p. wodociąg) panują stosunki rażąco niegodne z obecnymi warunkami społecznymi, apelujemy do prezydium miasta o przygotowanie tych materiałów i zwołanie następnej konferencji w możliwie najbliższym terminie.

Gospodarka w salinach wielkich

Wspólna konferencja Związku górników i PPS w Wieliczce — Przed wyborami do rad gminnych

(Korespondencja własna „Naprzodu”)

Wieliczka, 10 marca.

Na polecenie Komitetu obwodowego PPS w Krakowie zwołano dnia 7 bm. obszerną konferencję do Domu Robotniczego w Wieliczce. W konferencji wzięli udział członkowie Centralnego Związku górników oraz członkowie PPS.

Konferencję zgał tow. Tatar, wskazując, w jakim celu konferencja została zwołana, a zarzazem zaproponował do przemydym tow. Jedynek i tow. Wygale, wójt z Sierczy, którzy jednogłośnie zostali wybrani.

Konferencja miała charakter dwójaki, mianowicie rozważała sprawę wyborów do rad gminnych w powiecie wielickim, a w szczególności do gminy miasta Wieliczki, oraz nieustający kryzys w ródnych przedsiębiorstwach solnych w Małopolsce.

W sprawie wyborów gminnych referował tow. Reiman, sekretarz Komitetu obwodowego PPS w Krakowie, który w dłuższym referacie wykazywał na ważność wyborów do rad gminnych. Klasa robotnicza powinna dopiwnać tych wyborów wszędzie, a w szczególności w miastach, w których robotnicy stanowią większość obywateli. Jeżeli przy wyborach przejdą do rady gminnej ludzie bogaci, to będą oni się starali, aby całe ciężary zwały przy uchwianiu podatków gminnych na barki klasy pracującej. Robotnicy w Wieliczce powinni iść za przykładem robotników w Dąbrowie Górniczej i w Sosnowcu, gdzie robotnicy zdobyli przy wyborach do rady miasta większość i rady w tych miastach objęły w swoje ręce. Wreszcie referent zwrócił się z apelem do tutejszych towarzyszy, aby w nadchodzących wyborach do rady miasta

Z TEATRU

25 ROCZNICA „WESEŁA”

Uroczysta akademja w 25 rocznicę premiery „Wesela” St. Wyspiańskiego ścignęła w nbięga niedziele przedpołudniem do teatru miejskiego im. J. Słowackiego tak liczną publiczność, że mństwo osób musiało odejść od kasy bez biletów. Szczelnie zapelniona widownia i podniosły nastroj świadczyły, że w Krakowie żywa jest tradycja Wyspiańskiego i kuit jego nie tylko nie słabnie, lecz owszem rośnie.

Prof. St. Estricher, kolega szkolny i bliski przyjaciel Wyspiańskiego, opowiedział w pięknym niderzynie ciekawe szczegóły o narodzinach „Wesela”.

Prof. Tadeusz Sinko wygłosił zajmujące uwagi o ideologii „Wesela”.

P. Nowakowski deklamował trzy wiersze okolicznościowe op. Janusza Stempowskiego, Witolda Zechentera i Jerzego Branna, poczem wygłosił przemówienie p. Jerzy Brann, redaktor „Gazety Literackiej”.

Następrowo i z uczuciem oddychaowała p. Granowska (zmarła p. Jaroszewskiej, która w ostatniej chwili zachorowała) dwa wiersze liryczne

ne Wyspiańskiego („Ody przyjdzie mi ten świat porzucić” i „Wesoly jestem, wesoly”), a dwa inne jego wiersze („Niech nikt nad trumna mi nie płacze” i „Widzę ich”) dwięcinnie wygłosił p. Socha z siłą i liryzmem.

Zakończyła akademję zborowa deklamacja „Pozgrzebu Kazimierza Wielkiego” Wyspiańskiego; inscenizacja, pomysłu p. Jednowskiego, była następująca: przez zasłone z gazy widać w głębi pomnika Wyspiańskiego; na okole po obu stronach pomnika p. Granowska i Korotkiewiczówna; bliżej na środku sceny zrodę op. Brydzinski, Buralowicz, Nowiarowski, Rozmarynowski i Zyszkowski; tych siedem osób recytuje kolejno wiersz „Pozgrzebu”, niektóre miejsca mówiąc chóralnie. Recytacja była bardzo dobra, rytmiczna, dźwięczna jak koncert dzwonów, drgająca bólem i nabrała smutkiem i wzmożoną powagą.

Wieczorem tegoż dnia odbył się w Kłobie społecznym obchód 25-lecia „Wesela”. Pięknym przemówieniem zgał obchód przez Kłub prof. A. Adam Krzyżanowski, poczem p. Nowiarowski odeklamał wiersz Jerzego Branna. Następnie prof. Bolesław Pochlarski wygłosił obszerny odczyt o „Weselu”, z którego wyjątki recytowali p. Żaklicki i p. Rozmarynowski.

E. H.

Z dyrekcji teatru miejskiego im. Słowackiego komunikują:

Dnia 16 marca przed 25 laty za dyrekcji Kofarbińskiego przez scenę krakowską przesunęła się po raz pierwszy potężna wiza Wyspiańskiego, która miała się stać jednym z największych skarbów polskiej poezji dramatycznej, ożywcem źródłem podniesienia ducha dla tamtego i dla późniejszych pokoleń. „Wesela” grano wówczas pod reżyserją Adolfa Walewskiego ze współdziałaniem autora i w następującej obsadzie: Sobiesław (Gospodyni), Senowska (Gospodyni), Zawierski (Pan młody), Siemaszkowa (Panna młoda), Walewska (Marysia), Segeny (Woitek), Wójcicki (Ojciec), Mielewski (Jasiok), Zelterwoszewski (Kasper), Pawłowski (Poeta), Sosnowski (Dziennikarz), Walewski (Nos), Wolska (Radczyni), Morska (Maryna), Jutkiewiczówna (Aniela), Czechowska (Kryśka), Wojtkiewiczówna (Kliment), Kotarbiński (Czepielek), Wójcicka (Czenowala), Sokolczyńska (Kasia), Michalski (Staszek), Galkiewicz (Kuba), Janikowska (Ista), Przybyłowicz (Zdz), Salina (Raciel), Stępowski (Dziad), Strycharski (Hilary), Janczewski (Muzykant), Sarowski (Widmo), Kamiński (Stafczyk), Senowski (Hetman), Jednowski (Rycerz czarny), Puchalski (Upiór), Knake-Zawadzki (Wenihora), Popawski (Chochol). Z powyższeli obsady usunęli się ze sceny p.: Wolska i Sobiesław, żyjący w Krakowie, Morska-Popawska, pracująca w MSZ, i Przy-

Jeszcze nie zapadła decyzja w Genewie

VANDERVELDE ZRZUCA ODPOWIEDZIALNOŚĆ NA NIEMCY

Genewa, 15 marca (PAT). Belgijski minister spraw zagranicznych tow. Vandervelde złożył prasie ważną deklarację. Oświadczając on, iż Zgromadzenie obędzie się we wtorek, niezależnie od wyniku posiedzeń rokowań. Na zapytanie dziennikarza niemieckiego: „Co będzie, jak Niemcy cofną zgłoszenie wystąpienia?” — Vandervelde odparł: „A co pan myśli, że wtędy rozdzielimy się bez zdania sprawozdania, cośmy zrobili? Zgromadzenie ma jeszcze wolne trybuna, na której każdy stanie, by zdać sprawę z tego, co zrobił i jakie stanowisko zajął w sprawie konfliktu. Jeśli dla obrony pokoiu postawimy na maksymalne ustępstwa, to o wynikach tego zawiadomimy Zgromadzenie. Są dwie kwestie: wystąpienia Niemiec do Ligi oraz wystąpienia Niemiec do Ligi i zalecia miejsca w Radzie. Wycofanie zgłoszenia przez Niemcy nie jest tylko zwykłą formalnością i nawet w razie wycofania go Liga może się na ten temat wypowiedzieć.”

Deklaracja ta wykazuje, że w razie gdyby doszło do zerwania, to odpowiedzialność Niemiec zerwania zostałaby stwierdzona z trybuna Zgromadzenia.

SZWECJA JAZGNIJE NA RZECZ POLSKI?

Wiedeń, 15 marca (PAT). „N. W. Journal” donosi z Genewy, że szwedzki minister spraw zagranicznych Unden zaproponował miał w porozumieniu ze swoim rządem sekretarzowi generalnemu Ligi narodów rozumnego Szwecji ze swego niestałego mandatu w Radzie Ligi na korzyść Polsko.

ZAPATRYWANIJE BRIANDA

Paryż, 15 marca (PAT). Według sprawozdawcy „Echo de Paris”, Briand żąda następujące stanowisko: Jeżeli do wtorku nie będzie osiągnięty kompromis, to cała sprawa przedstawiłaby sobie ogólnemu Zgromadzeniu Ligi i Francia, odzwierciedlając wolę działania, zgłosił formalne veto przeciw kandydaturze Niemiec do Ligi narodów. Korrespondent „Matina” pisze: Jeżeli Rzesza odzyskała załatwienie sprawy, to Rada Ligi powinna uchwalić wnioskodawcy takie kwestie włącznie z przyjęciem Niemiec do Ligi. Takie wnioski umotywowany w dyskusji na ogólnym Zgromadzeniu ma zapewne poparcie Francji, Włoch, Czechosłowacji, Brazylii, Hiszpanii i Urugwaju, a więc wyrażała większość. W ostatniej chwili dowiaduje się „Matin”, że spotkanie Brianda ze Stresemannem nie dało żadnych wyników.

Jak obecnie wygląda sytuacja

London, 15 marca. Radiotelexa w Rugby podaje: Ubiegły tydzień nie przyniósł wprawd oczekiwanych rozstrzygnięć zagadnienia Rady Ligi i dziś trudno przewidzieć, jaki będzie rezultat przyszłego tygodnia. Na wtorek wyznaczono posiedzenie, na którym obędzie się głosowanie za przyjęciem Niemiec. Jednak przyjęcie może się odbyć tylko za zgodą ustawowej większości głosów, poczem Rada Ligi decydowałaby na jednomyślnie o przyznaniu Niemcom miejsca w Radzie. Co się liczy delegacji brytyjskiej to uczyniła wyszczególnić, że będzie w jej składzie Niemcom przyznano stałe miejsce w Radzie, gdyż przeprowadzenie tych dwóch spraw jest głównym celem bieżącej sesji Rady i nadzwyczajnego Zgromadzenia Ligi. Trudno w obecnej chwili przewidzieć, czy wprawd koniecznemu porozumieniu uda się zapewnić jednomyślnie. Rozmowy i narady wrzynały, jakie w ciągu ubiegłych kilku dni prowadził członkowie Ligi, daly szereg sposobów pokonania trudności i łagodzenia istniejących różnic w zapatrywaniu na te same sprawy. Jednym z tych rozwiązań byłoby przyznanie na obecnie sesji stałego miejsca tylko Niemcom przy jednoczesnym powiększeniu składu Ligi o jedno miejsce niestałe.

Sprawa wyboru kandydata na miejsce niestałe pozostanie za Zgromadzeniu Ligi. Koncepcja ta podtrzymująca ustanowienie stosunek liczbowy pomiędzy miejscami stałymi a niestałymi, podtrzymywana jest niewątpliwie przez większość delegacji, co nie oznacza jednak przyjęcia tej koncepcji. Niemieckie przedstawicielstwo niemieckie tłumaczy swoje stanowisko następując: niemieckie, licząc się z przyjęciem do Rady podczas obec-

nej sesji, tylko kandydatury Niemiec. Z kół Ligi donoszą, że propozycja dobrowolnego zerwania się z niestałym miejscem w Radzie przez jedno z zaskładających tam państw na rzecz kandydatury Polski celem rozwiązania trudności jest również uwarunkowana przyjęciem przez Niemcy powyższego kompromisu. Wszystkie te wysiłki opierały się na dobrze zrozumiałym wyuczdu trudnej sytuacji, która mogłaby doprowadzić do utraty na dalsze polowanie i dokonaniem przed paru miesiącami wielkiego dzieła pojednania narodów europejskich (tj. z Locarnem).

REZYGNACJA NIESTAŁYCH CZŁONKÓW RADY, ODRÓCZENIE WYBORU NA WRZESIEŃ

Paryż, 15 marca (PAT). Genewski korespondent „Matina” telegrafuje, że ostatnio wywołano się koncepcja następująca: 6 niestałych członków Rady Ligi podaje się do dymisji razem, a wybory do Rady przesunięte zostaby na wrzesień.

BRIAND PRZECIWI PRZYCIUCI NIEMIEC

Londyn, 15 marca (PAT). „Daily Chronicle” donosi, że Briand po swojej konferencji ze Stresemannem wieczór wczoraj oświadczył, iż delegat francuscy w danym wypadku założył protest przeciw przyjęciu Niemiec do Ligi.

Z ruchu socjalistycznego

KONFERENCJA PPS I SD NIEMIECKIEJ W POLSCE

W piątek 12 marca odbyła się w Łodzi konferencja porozumiewawcza PPS i Socjalistycznej

czarna — Kilowski, Diabeł I — Jaglarz, Diabeł II — Piłs, oraz Stańczyk p. Franciszek Wysocki, którzy zeszli na jedną miłągość po premierze krakowskiej we Lwowie ze dyrektora i Pawła kowskiego, Jubileuszowe przedstawienie, reżyserowane przez p. M. Jednowskiego jest 146 z rzędu grane na scenie teatru miejskiego. Liczba przed stawień „Wesela” w Krakowie jest jednak większa, gdyż w jednym sezonie grano „Wesela” wiele razy w niestałym już dziś Teatrze ludowym przy ul. Krowoderskiej za dyrektora Rydla-Gabryelskiego. „Wesela” powtórzone będzie we czwartek i w piątek.

Operetka Nowości: „PUŚNĄ SIĘ”, rewja Wł. Leśnigera.

Autor zrobił w porównaniu ze swą poprzednią rewją znaczne postępy. Przedewszystkiem porzucił niewdzięczne poranie się z polityką, a dał ogólnie — krakowski podkład rewji, uromacniając ją — a może to dzieło reżyserji? — kilkoma wdzięcznymi wstawkami. Więcej w tej rewji tańca niż śpiewu, co wyszło jej na korzyść, gdyż sił apławy w obecnych warunkach nie posiadał. Właściwie w rewji nie ma też wrażeń, że Pawłaczek łepiej się podobały „przeład mod” lub imitacja nurzyna, aniżeli to co zaprezentowano jej jako śpiew.

Wykonawcy rewji spełnili sumiennie swe zadanie. Tańce, w których przewodziła wybijająca się w zespołach baleriny w. Maria Rola jak niemięci p. Kowacka (tańce hiszpańskie) zrobiły wrażenie

Niemieckiej Partii Pracy w Polsce. Rozstrzelano konferencję podany w jednym z najbliższych numerów. Narazie podajemy skład obu delegacji: od PPS byli obecni tow. Biniejski, Chłórczy, Niedziakowski, Rapalski, Rumfeld, Szczękowski, Pajak, Żulawski, od SNPP tow. Buchwald, Kronig, Kociołek, Kok, Seidler, Zerbe. Przewodniczyli tow. Niedziakowski i Kronig, sekretarzami tow. Pajak i Kociołek.

Łańcuch prasowy Naprzodu

Na wezwanie tow. Konturka składam na fundusz prasowy „Naprzodu” 5 zł. i wzywam Organizację Tępiców i Rymaryz do złożenia przynajmniej takiej samej kwoty i wyznaczania dalszych nazwisk.

Wezwany przez tow. Schiffa składam na fundusz prasowy „Naprzodu” 5 zł. i wzywam. Na wezwanie tow. Amey Szymalskiego składam na fundusz prasowy „Naprzodu” 5 zł. i wzywam do złożenia takiej samej kwoty tow. Ludwika Szymalskiego, Ludwika Wilka, Twardosza Michała, Bobule Stanisława i Franciszka Gorzalanego, oraz do wyznaczania dalszych nazwisk.

Janusz Helena. Wezwany przez tow. Szymalskiego, składam na fundusz prasowy „Naprzodu” 5 zł. i wzywam do złożenia takiej samej kwoty ob. Juliusza Giermka, tow. Marcza, Adama Schiffa, Kruczkowskiego Stanisława, Soltara Szczepana i do wyznaczania dalszych nazwisk.

Na wezwanie tow. tranwajarzy składam na fundusz prasowy „Naprzodu” 5 zł. i wzywam tow. Syzka i Marcelinka ze Związku robotników użył. publ. do złożenia podobnej kwoty i wyznaczania dalszych towarzyszy.

Stożek. Na uprzednie zaproszenie tow. Z. Klemensiewicza składam „do kasy” po 10 zł. i proszę, aby to samo uczynili, wyznaczając następując. obyw. i tow.: Jędrzej Klemensiewicz, Janina Jastrzębska, prof. Dr. St. Koi, prof. Przeważa Szczerba, prof. Dr. St. Fensierbin, Dr. T. Metallman, Dr. Wład. Holubowicz, prof. Adam Kropaczek, Dr. H. Hackbelle, wiceminister Artur Hausner, minister Stefan Radli (Jugostawia).

Prof. Adam Matekło. Na wezwanie tow. Askenajego i Dra E. Smolnego składam na fundusz prasowy „Naprzodu” 15 złotych i wzywam Dra Juliana Kryplewskiego, asyst. w Tarnowie, Czesława Bandurę, przemysłowca w Tarnowie i tow. Adama Chłóckiego w Krakowie do złożenia takiej samej kwoty i wyznaczania dalszych następując.

Dr. Maurycy Smolche, adwokat (Tarnów). Wezwany przez tow. Piłkosa, składam na fundusz prasowy „Naprzodu” 5 zł. i wzywam do złożenia takiej samej kwoty tow. prezesa Spółdzielni „Samopomoc”, dyr. Tow. Kredyt. J. Starczewskiego, prezesa Rady Nadzorczej Boguckiego.

Makowski (Nowy Sącz). Składamy na fundusz prasowy „Naprzodu” 25 zł. i wzywamy do złożenia takiej samej kwoty Z. Z. K. w Krakowie oraz do wyznaczania dalszego Związku. Z. Z. K. (N. Sącz).

byłowicz, który z powodu choroby musiał rzucić zawód aktorski. Nie żyła p. Senowska, Zaverski, Segeny, Wójcicki, Mielski, Sztajnowski, Walewski, Wójcicka, Słepowski, Strycharcz, Popławski.

Na scenie krakowskiej z pierwszej obsady pozostało tylko trzy osoby: tj. p. Puchalski (Szela), p. Senowski (Hietman), i p. Jednowski, który w pierwszym przedstawieniu grał Rycerza czarnego, później Poetę i Wernyhora. Pracuje również na scenie krakowskiej do dziś ówczesny przedstawicielka Isy i Janikowska, jako suflowka Zaraz w następnym sezonie rolę poety objął młody aktor Brydziński, który ją i na przedstawieniu jubileuszowym odtworzy. Oprócz tych osób, związanych bliżej z jubileuszem, w dawniejszych zwyczajach grali w „Weselu” w obecnej obsadzie: najwięcej razy p. Wacław Szymborski (Czeczpa), oraz p. Marczyński (Jaska), nadto: m. Kulakowski (Ospodarz), Zalewski (Ospodny), Bumiatowicz (Wojtek), Dobrosław (Ojciec), Kosmowski (Radczyński), Kłofski (Racheł), Bracka (Kilina), Kustowski (Chłodek). Nowo obsadzone są następujące role: Panna młoda — Niewiarowa, Panna młoda — Morska, Marysia — Koroniewiczówna, Kasper — Magnuszewski, Dziennikarz — Bracki, Nos — Złocz, Marynia — Kosowska, Zosia — Zakliczka, Hanezka — Bednarska, Czeczpa — Lincówna, Kasia — Śniadecka, Kuba — Zhyżkowski, Isia — Walewska, Zyd — Leliwa, Dziad — Chłodek, Ksiądz — Turski, Muzyczny — Jaglarz, Siarszek — Woznik, Widmo — Rozmarynowski, Rycerz

sceny stołecznej. Na kostiumy i dekoracje dyrektora rzeczywistego wyzwała się, imponowały one swą barwnością i elegancją. Z sił męskich grali jak zwykle elegancki i dyskretnie pan. Piłarski młodszy i Stefański, z młodszych zaś okazał p. Dąbrowski obliczający talent.

Zyczyłoby sobie natężyć, aby publiczność z większym zaufaniem odnosiła się do pracy zespołu przy ul. Ralskiej, tembardziej, że w prezentowanej obecnie rewji wyjdzie — jak się to mówi — na swoje koszty.

— 000 —

PRZEGLĄD LITERACKI

NOWE WYDAWNICTWO TOWARZYSTWA MIŁOSNIKÓW HISTORJI I ZABYTKÓW KRAKOWA. Towarzystwo miłośników Krakowa zawierając swych członków, że „Rocznik Krakowski” Tom XX. ukazał się w druku i jest do odebrania w sekretariacie Towarzystwa, ul. Sienna 16 (Archiwum dawnych m. Krakowa). Cena „Rocznika” dla członków członka. Równocześnie pojawił się w druku Tom 63 i 64 „Rocznika Krakowskiego”, obejmujący prace Dra St. Tomkowicza: „Ulce i place Krakowa w ciągu dziejów, ich nazwy i zmiany postaci”. Te dwa tomy otrzymują członkowie bezpłatnie. Wkładka do Towarzystwa wynosi 12 zł. rocznie. Wydawcą tow. Miłośników Krakowa są do nabycia w Księgarni Gebelina i Wolfia.

Rozprawa o defraudację w krakowskiej Izbie kontroli państwa

Kraków, 16 marca.

DALSZE PRZESŁUCHANIE OSK. ŁASIŃSKIEGO

Wczorajszymi działaniami o nadużyciu w okr. Izbie kontroli państwa w Krakowie zajęło dalsze przesłuchanie osk. Łasińskiego, który udzielił sądowi wyjaśnień co do 14 „podróżnych urzędowych”.

Pierwsza podróż z rachunkiem na 17279 zł. dotyczy Warszawy i Lwowa. Oskarżony twierdzi, że był wówczas w Warszawie na wezwanie wiceprezesa Izby Nendwiza, który pozwolił Łasińskiemu na podróż powrotną przez Lwów, dając mu przy sposobności jakiś list w sprawie mieszkalniowej do Lwowa. Zaznaczyć należy, że wiceprezesa Nendwiza już nie żyje!

Osk. Łasiński przedkłada zaświadczenie swego kuzyna, pułkownika sztabu generalnego, który potwierdza, że w tym czasie Łasiński nocował u niego w Warszawie. Dalsza podróż z Krynicy do Szczawalicy odbył oskarżony w czasie między 6 a 10 lipca 1924 — a zatem

PODCAŻYBYTU W KRYNICY NA URLOPIE.

Odnosiły rachunek opiewa na 131 zł.

Następna podróż do Krynicy odbył oskarżony z dr. Kątyńskiego święto prawnym do Izby kontroli. Łasiński twierdzi, że celem tej podróży było przekonanie się, jak Kątyński przeprowadza kontrolę i czy się do tego nadaje. Również kontrolował Łasiński wówczas stosunki w zakładzie kapielowym, w magazynie tamtejszym itp. Na pytanie prokuratora nie umie wytłumaczyć szczegółów kontroli.

W Nowym Sączu bawił Łasiński rzekomo dla zakupu mebli i rozmawiał o tem z naczelnikiem stacji Twardowskim.

Podróż: Ten już nie żyje!

Wolent osk. dr. Liza: A pożatem stacja kolejowa nie ma wspólnego z warsztatami, trzeba było udać się wprost do warsztatów.

Osk. Łasiński: W warsztatach niktogo nie znam, a p. Twardowski był moim znajomym.

Prokurator: Ta państwa podróż trwała aż 10 dni i to podczas urlopu.

Osk. Łasiński: Ja daj nie podawałem, tylko Biłłowski.

Przew. prezes Pełz: Tu pan nie może już twierdzić, że Biłłowski sam wstawiał daty, bo skąd mógł Biłłowski wiedzieć, gdzie i kiedy wyjeżdża pan z Krynicy. To się nie da kombinować.

Osk. Łasiński: Nie zaprzeczam, że poďalem daty tych podróży.

Kapitałne rachunki pana prezesa

Co do podróży do Myślenic, której rachunek wynosi 193 zł, podaje, że jeździł tam w celach informacyjnych. Do odnośnego rachunku dołączone jest zaświadczenie z podpisem „Jan Dudzi” — twierdzące odat 130 zł na furmankę parokonną do Myślenic i z powrotem. Łasiński przyznaje, że

FAKTYCZNIE JECHAŁ DO MYŚLENIC AUTOBUSEM,

ale ponieważ „należał mu się” parokonnny powóz, przeto polecił Kaganowski czy też Biłłowskiemu poinformować się w magistracie o koszcie furmanki. Podpis Jan Dudzi jest pisany piśmem zupełnie podobnym do pisma Łasińskiego.

Osk. Myrziński: Czy faktycznie zapłacił pan listem do furmanki?

Osk. Łasiński: Jechałem autobusem, ale należało mi się za parokonnny powóz.

Przew. prezes Pełz: Należy się za powóz, a mógł być pieszko albo jechać rowerem.

Osk. Myrziński: Jednak jeśli są środki lokomocji także do wedle instrukcji należy takich używać.

Przew.: W nagłych wypadkach można używać powozu, choćby był droższy, jeśli na czas niema taksówko- i komunikacyjnego.

Osk. dr. Woźniakowski: Ale przecież faktycznie jechał autobusem.

Przew.: To w takim razie nie powinien był zaliczyć furmanki do Liszek.

Dalsza podróż od 16—20 września obejmuje rachunek na 150.80 zł. Na szczegółowe pytania o świadczenia Łasiński, że faktycznie był w Liszce jeden dzień, nikogo po nazwisku nie zna i i nikogo nie mieszkał. Informował się u napokanych osób między innymi o podatkach, a gdyby się był czego dowiedział o jakich nieuczciwościach, przybył pośial komisja. Również w Czernichowie (rachunek 132 złotych) był jeden dzień (rachunek opiewa na czas od 25—28 września 1924 r.), a informował się m. in. o szkole rolnicza.

ZALICZKI NA KOSZTA PODRÓŻY, MAJĄCYCH SIĘ DOPIERO ODBYĆ

Przew.: Czy Pan w maju 1925 r. pobrał od Biłłowskiego jakieś pieniędże tytułem zaliczek na koszt podróży, mających się dopiero odbyć?

Osk. Łasiński: Poza poborami służbowymi i 400 złotych zapomogi żadnych innych pieniędży od p. Biłłowskiego nie pobierałem.

Przew.: Panie Biłłowski, jakie kwoty wypłacił pan panu Łasińskiemu?

Na to oświadcza Biłłowski, że pierwszą kwotę w wysokości 100 złotych wypłacił Łasińskiemu kilka dni po 1 maja 1925 r., drugą kwotę 125 zł. wypłacił na bankiet Wandera, trzecią zaś w wysokości 1300 zł. w krotki to sumie objęta jest zaliczka Dra Kątyńskiego 544 zł i koszt podróży za czerwiec, wypłacił i wręczył Łasińskiemu 25 maja 1925 roku. Więcej nie nie wypłacił.

Przew.: A kiedy pan panie Łasiński wyjechał do Krynicy?

Osk. Łasiński: Dnia 30 maja 1925 r.

Adwokat Dr. Schoenwetter: Kiedy pan widział Biłłowskiego ostatni raz?

Osk. Łasiński: Przed jego nieobecnością do Oświęcimia, tj. 20 maja 1925 r., po dniu tym nie widziałem już pana Biłłowskiego.

Odnosnie do rachunku fabryki chemicznej „Polysk” na stół dla izby w wysokości 96 zł. Łasiński stwierdza, że jest to bezcelnem kłamstwem i żadnych pieniędży na rachunek ten nie pobrał, a podpis jego musiał położyć Łasiński przy sposobności podpisywania rachunków sumarycznie za cały miesiąc, rachunki takie podpisywał na ślepo.

KRONIKA

Kraków, 15 marca.

Stan wody na W.Śle

W dniu wczorajszym stan wody na Wiśle pod Krakowem po osiągnięciu punktu kulminacyjnego nad ramieniem, począł powoli się obniżać. W noc z niedzieli na poniedziałek zwiększył napływ górskich wód Wisła zalała dolny bulwar, unosząc z sobą nagromadzone na tym bulwarze zwaliny palu. Dzięki wygórowaniu się w niedziele, niebezpieczeństwo powodzi na razie minęło. Również z powodzi nadeszły uspokajające wiadomości o spadku wód w dopływach Wisły.

Wczoraj popołudniu padał w Krakowie śnieg, jednak słaby. Temperatura obniżyła się do 2 stopni C. ponad zero.

— 000 —

TYDZIEŃ POLSKIEJ YMCA (Czwarte śniadanie sprawozdawcze). Po przerwie niedzielnej zebrało się znowu na śniadanie sprawozdawcze wczoraj w Ślurym Teatrze, bożne grono pracowników, których czynny udział w akcji finansowej Polskiej YMCA na rzecz urządzenia nowego gmachu. Po raz pierwszy zjawiła się, gorąco przez wszystkich powitana drużyna pań z p. Dyr. Juliana Grabowską i p. prof. Marchewską na czele. Rezultatem wysiłków czwartego dnia jest uzbierana kwota blisko 11.000 złotych, co daje łącznie z poprzednimi datami ogólną sumę 56.800 złotych. Okazało się, że znowu drużyna kupców zajęła pierwsze miejsce, chociaż stosunkowo również dotrą sprawozdawcy.

Po złożeniu sprawozdań poszczególnych drużyn przemawiał z kolei p. wiceprezydent miasta inż. Karol Rolle i dyr. gaziowni inż. Selter. P. Rolle wspominał o ogólnym programie pracy wychowawczej Polskiej YMCA, zaznaczył jednak, że najwięcej imponuje mu sposób organizowania pracy przez kierowników owiej instytucji. Zdaniem jego YMCA może oddać Polsce niezwykle usług przez to, że kierownicy starają się zawsze zdać sprawę z tego, co chcą osiągnąć, powtórze obierają najprostsze drogi prowadzące do celu, a następnie, obawiając się drogę bez wahania i natychmiast na nią wstępują. Podkreślił przytem mowca chęć wszystkich działaczy unikania niepotrzebnych wystąpień lub czystości i wyraził przekonanie, że ta ich i celowa praca, w której wszyscy biorą żywy udział, najprędzej doprowadzą do celu. Kończąc swole przemówienie p. wiceprezydent zaznaczył, iż nie zaada się ze słyszanymi na mieście zdaniem, jakoby mentalność amerykańska mogła wyrządzić jakiegokolwiek szkodę Polsce w obecnej chwili. Bierzemy sam udział w akcji z wielką gotowością, przekonany, że będzie ona ukoronowana pomyślnością, co dla

Przew.: Jak pan mógł tak na ślepo podpisywać? Prokurator: Pytał się pan o bilety, a o takie rzeczy pan się nie troszczył.

W dalszym ciągu oskarżony Łasiński zaznacza, że co do inwentarza, polecił p. Kaganowski i panie Woźniakowskiemu zeszkolować inwentarz.

Adw. Dr. Woźniakowski: Czy pan musiał za- kupno każdej rzeczy decydować?

Łasiński: Jako prezes miałem wszystko w ręku, jednak po wydaniu decyzji dalszym tokiem sprawy się nie zajmowałem.

Przew.: A kiedy pan Biłłowski opuścił samo- wole bistro?

Łasiński: Nie wiem, bo od 20 maja 1925 r. nie widziałem już p. Biłłowskiego w biurze, zaś 23 tegoż miesiąca dowiedziałem się od referenta Stowa telefonicznie, że

BIŁŁOWSKI ZDEFRAUDOWAŁ WIEKŚZA GOTÓWKĘ I UCIEKŁ

za granicę.

W dotychczas ciągu rozprawy Łasiński zeznał, że przed kpt. Bożkowskim zeznał, że przysłał się o Biłłowskiemu dodatnio, potem jednak listownie czynn kpt. Bożkowskiego wyraził, że ten wprowadził Łasińskiego w błąd, wydając o Biłłowskim pochleb- ną opinię, podczas gdy Łasiński dowiedział się od Słowika, że

BIŁŁOWSKI JUŻ WE WOJSKO NIE CIESZYŁ SIĘ DOBRĄ OPINIĄ.

Przewodniczący trybunału przystępuje następ- nie do odczytania listu pisanego przez osk. Łasiń- skiego z Krynicy do Szczepańskiego. Jednak z po- wodu spóźnionej pory (godzina 3-cia popołudnia) przerywa przewodniczący rozprawę do dnia dzisiejszego, w którym to dniu nastąpi zakończenie przesłuchania osk. Łasińskiego i prawdopodobnie konfrontacja oskarżonych.

Krakowa przyniesie wielką korzyść i da szlachet- nym fundatorom p. Fennowi jeden dowód rzetel- ności ducha polskiego.

P. dyr. Selter przytoczył dowcipnie kilka zda- rzeń z osobistego doświadczenia, które sam dru- żyni inżynierów i budowniczych, poczem zabrał głos z grona kupców p. Treutler i z grona profe- sorów szkół zawodowych p. Górka. Nastroj ca- łego zebrania był równie dobry jak w poprzed- nich dniach, a entuzjazm do dalszej pracy z dnia na dzień rośnie.

Zainteresowanie się sprawą ze strony mieszkań- ców miasta jest ogromne, dzięki dzielnemu popar- chi, którego instytucja doznała od początku ze strony prasy, jako Interesującym wyzyciem poro- zągnięciem na wszystkich ulicach miasta. Toteż i ta- cy ludzie, których istotnie nie stać na to, składają wielkie dary na rzecz urządzenia tego gmachu, skoro wiedzą, że obywatel Krakowa ogólna wola postanowił godną odpowiedź dać wspaniałomyśln-emu fundatorowi tego gmachu.

„O KOBIECI FRANCUSKIEJ”. Staraniem VI Kola TSL wylosił we wtorek 16 bm. o godz. 7 wieczorem w sal. Nr. 39 Univ. Jagiell. (Colegium Novum) prof. Władysław Foltkierski wykład „O ko- biecie francuskiej”. Prelegent przedstawił obraz autorki „Listów”, pani de Sevigne, wybitnej da- my francuskiej z czasów Ludwika XIV. Bile wstę- pu 1 zł, akademicki 50 groszy.

ZABAWA MEDYKÓW. We czwartek dnia 16 marca odbędzie się Zabawa Taneczna Medyków w sal. Towarzystwa Lekarskiego ul. Radziwiłłows- ka 4. Przyzywać będzie Jazz-band. Początek o godzinie 21. Zaproszenia wydaje się codziennie w lokalu Towarzystwa Biblioteki i Branżi Pomocy Medyków U. J. ul. Kopernika 36 od godz. 18—19.

STARANIE WYKONKA ZAWODOWEGO PRACOWNIKÓW FRYZJERSKICH W KRAKOWIE odbędzie się jutro, we środę, w sal. Muzeum przemysłowego ul. Smoleńskich 9 odczytu tow. Dra Mieczysława Kąkolowskiego p. t. „Higiena a zdrowie fryzjerskie”. Początek o godzinie 8 wieczór. Na ten odczyt zaprasza zarząd wszystkich zatrudnio- nych w zawodzie fryzjerskim.

TAJEMNICZA ŚMIERĆ POLICJANTA. W dniu wczorajszym znaleziono przy torze koło stacji Bodnina zwłoki policjanta. Wystrany na miejsce patrol policyjny z Krakowa rozpoznał w tych zwłokach Łęckiego, policjanta z VI komisariatu w Krakowie. Dotąd jeszcze nie stwierdzono, czy zachodzi niebezpieczeństwo wypadku, czy też inna przyczyna była powodem śmierci policjanta.

WYJĄSIENIE. Odnosnie do sprawozdania w numerze 59 z rozprawy przeciw Sprawozdawcy i tow. prof. m. Wilhelm Laub o wyjąsienie, że nie z powodu jego niewłaściwa się rozprawa przeciw niemu i Blauowi została wytoczona, przeciwnie Laub był obecnym, zaś Blau nie zjawił się, to spowodowało odcroczenie.

Brak funduszów wstrzymuje dalszą restaurację zamku na Wawelu

Robotnicy nie są wyłacani od szeregu tygodni!

Od kilku miesięcy roboty około odnowienia zamku na Wawelu postąpiły bardzo powoli. Za trudniejszych jest obecnie przy tych robotach około 50 robotników, z tego 13 kamieniarzy, a około 30 murarzy i robotników pomocniczych. Kamieniarze od trzech miesięcy nie otrzymują zapłaty, a inni robotnicy od trzech tygodni, gdyż brak jest funduszów na odnowienie Wawelu. Wprawdzie rząd przyznał na roboty restauracyjne zamku

15.000 zł, jednak dotąd kierownictwo odbudowy tych pieniędzy nie otrzymało. W tej sprawie wyjechał do Warszawy kierownik odnowienia zamku prof. Szyzko-Bohusz, który również przedstawił miarodajnym czynnikom konieczność zwieszczenia dotacji, gdyż już dotąd kierownictwo zalega z różnymi wypłatami na kwotę 40.000 zł. Zanaczono należy, że już od roku nie zakupiono ani jednej cegielki.

KRAKOWSKIE TOWARZYSTWO LEKARSKIE. We środę 17 bm. o 815 wiecz. posiedzenie naukowe. Na porządku dziennym: prof. Samowolny, „Racjonalizm i empiryzm w medycynie i w jej historii”, dr. Szwarcz, „O działaniu podskórnych zastrzyków w rozstrzał rąk”.

TOWARZYSTWO INTERNISTÓW. We czwartek 18 bm. o godz. 8 wieczór odbędzie się posiedzenie naukowe w sal wykładowej I-lej kliniki medycznej (Szpital św. Łazarza oddz. I A).

CIĘCZKA SIĘDMU ARRESTOWAŃ. Wczoraj w godzinach wieczornych zbiegło z krakowskich arestów miejskich przy ulicy Skawiskiej 7 arestowanych, którzy mieli być wysiedleni z Krakowa, względnie wydeleni do gmin przylegających. Są to: Michniak Franciszek, Soroczan Piotr, Dziura Władysław, Skocz Zygmunt, Lautschbach Juliusz, Frym Józef i Schäder Herman. Wczoraj nastąpiła okno gotująca 19-lej przez wybicie okna w podłodze, skąd arestowani przedostali się do magazynu z oświetleniem, mieszającemu się pod całą i przez niezamknięte drzwi wydostali się na wentryz. Za zbiegłymi zarządzono poszukiwania i jednego z zbiegów Zygmunta Skoczka ujęto.

KRADZIEŻ STRZYCHOWA. W nocy z 13 na 14 bm. dostał się nieznany sprawca na strych domu przy ulicy Różanej 26 przez otwór kominyowy i skradł na szkodę Jana Jaworskiego, właściciela realności, gardzielnego kasko znaczną wartość.

KRADZIEŻ CENNEJ BIŻUTERII. Abraham Mondere, kupiec, zam. przy ul. Krzywej 11, donosił do policji, że dnia 14 bm. skradziono mu z zamkniętego mieszkania, do którego sprawca dostał się dobrany młodec z zamkniętą szafy biżuterii wartości 5000 złotych.

SPORT

CRACOVIA — WAWEL 3:0 (1:0). Liczna publiczność zebrała się na te zawody o mistrzostwo. Cracovia poza Płakiem, którego zastąpił młody gracz rezerwowy, w komplecie, także i Wawel wystąpił pełną jedynką. Gra od razu wchodziła się tem, że Wawel, mimo iż miał przeciwnika, sobie silny wiatr, często zagrywał bramkę, białoczerwonych, zdenerwowanych i poznawanych pewnością siebie. Dopiero pierwsza bramka uzyskana w 39 m. przez Kałużę dodała napastnikom Cracovii więcej animuszu. Po paizie zdawało się, że Wawel mający za sobą wiatr, przeciwstawi białoczerwonym zdecydowaną i obmyśloną akcję, tymczasem atak jego pod bramką przeciwnika zupełnie zatracił orientację i siłowność strzału. Ubił to wyczerpany szybko się decydujący Kałuża, który raz po raz wysyłał silnych partnerów w bój, nie zapominając nam o strzale. Efektem tej celowej taktyki były dalsze cztery bramki, z czego trzy przez Gintia (z karnego), Wójcikę i Kałużę, który ogółem zdobył trzy bramki. Z Wawelu na wyróżnienie zastąpił Seichter i Jesionka i Nowak, w dobrze grającym zespole Cracovii wychylił się na pierwszy plan Kałuża, Chrusciński i Kuśniński, sedziował dobrze p. Rejzner.

CRACOVIA RE WAWEL RE 3:0. Pewnie i zasłużone zwycięstwo własnolajacę doskonale narykł graczy Cracovii.

PODGOŹA — GARBARNIA 1:1 (0:0). Do paury przegrana Podgoża, który uzyskał ładnie strzeloną bramkę, w drugiej połowie Garbarnia dzięki sprzyjającym wiatrowi opanowała całkowicie pole. Wznowiującą bramkę strzelił Czecki. Zawodami kierował p. Arczyński.

ZWIERNIEŃSKI KS KROWODRZA 2:0 (0:0). Oba przeciwnicy mniej więcej sobie równi. Zwyciężył kombinacyjnie lepszy Zwiernieński, który w obecnym sezonie zdaje się odegrać poważną rolę w mistrzostwach kl. B.

UNIA — KRAKOWIANKA 2:1 (2:1). Nieznaczące zwycięstwo Unii, który szczęście właśnie sprzyjało.

OLSA — SOKÓŁ (Chranów) 2:0 (0:0). Niechwały rekord świadczy, jak niesprawdliwa była ocena w mianowaniu drugich zawodników Legii do klasy, która posiadała pełne kwalifikacje do B. klasy, i nie dopuścić zarząd KZOPN do drugiej klasy, natomiast spokojnie okiem patrzą na skandaliczną kompromitację, że

różnica w siłach drużyn jednej i tej samej klasy znacząca się widzieliśmy bramkami!

LEGIA KÓŁKO MŁODZIEŻY AKAD. (Wieliczka) 2:0. Zie warunki terenowe uniemożliwiły racjonalną grę. Legia miała przez cały czas przewagę, której nie zdołała odpowiednio do swojej siły cyfrowo zaznaczyć. Akademicy stawiali czoła jak mogli, lecz na końcowy wynik byli za słabi. Bramki dla Legii strzelił Grabka z karnego i Pietrzyk. Konieczna jest dwuletnia boiska, która Legia będzie musiała niebawem przeprowadzić. Na ten cel musi się znaleźć fundusze.

WALNE ZGROMADZENIE PKS (Polsk. Kolegium sędziów). Odbyło się w niedzielę, wyłoniło następujący skład Zarządu: przewodniczący Oburbański (Kraków), członkowie Rutkowski i Łaba (Kraków), Krahulec (Łódź), Kosicki (Katowice).

BIEG NA 3.000 MTR. RKS LEGII we wntarz klubowy odbył się w niedzielę 14 marca o godz. 12 w południe. Mimo silnego wiatru do biegu stanęło 10 zawodników. I. przybył do mety Chudom Władysław, 2. Kowalczyk Tadeusz, 3. Pudę Łudwik.

PILKA NOŻNA ZA GRANICĄ. W zawodach w pilce nożnej Austria zwyciężyła Czechosłowację w stosunku 2:0 (1:0). W zawodach międzymiejscowych Wiedeń—Praga 1:1, nierozstrzygnięte.

TEATRY I KONCERTY

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Jutrzejsze przedstawienie szkolne rozpoczyna się o godzinie 5:30, nie zaś o 6, jak myliłoby na afiszu.

KTO CHCE SPRAWIC SWOIM DZIECIOM PRAWDZIWA PRZYJEMNOŚĆ. nie omylićka skąd biletu do Teatru Słowackiego na dzień 21-go marca 1926 r., gdzie o godzinie 11 przedpołudniem odbędzie się wspaniała ilustracja do bajki „Szelek”. „Złorowany sen” opera w 3 oddziałach układu L. Fejtösa-Kodnerowej tudzież cały szereg innych ewolucyjnie tanecznych układów Steli Burrowskiej Calkovits dołączą z przedstawieniami przeznaczony jest na dzień zagrożone gruzdica. Biliły w cenie od 20 gr. do 2 zł. 50 gr. od 18 — w dnie przedstawienia przy kasie teatralnej.

OSTATNIE WYSTĘPY WARSZAWSKIEGO ZESPOŁU W REWIJI „DAJEMY DOLARY” W BAGATELI. Dziś jest wntrek ostatni raz wystąpią artyści warszawscy pp. Ławicki, Korzowska, Pietrakiewicz, Samponiński i Cybulski w szerzej rewi „Dajemy dolary”. Celem odstępstwa w szerzej publiczności tego widowiska dyrektora znaczenie zniżyła cięży.

„ORLOW” Z MESSALKA I REDEM W BAGATELI. W dniach 17 i 18 bm. zjeżdża na dwudniową gościnę zespół operetkowy warszawski z Lucyą Messal i tenorem Józefem Redo na czele. Artysty ci wystąpią w operetce „Orlow”, w której dół już u nas dwa przedstawienia przed kilku miesiącami.

OPERETKA NOWOŚCI. Rewia W. Ledigera „Puścimy się” zdobyła wielkie powodzenie, wobec czego grana będzie dłuższy czas.

DRUGI I OSTATNI KONCERT SŁYNNIEJ SPIE WAGGI BERTY KIURINY po cenach popularnych od 1—6 zł. odbędzie się we czwartek 18 bm. w Starym Teatrze. Program obejmuje najpiękniejsze arcy najsławniejszych oper.

Z Polski

USILOWANE OKRADZENIE KASY KARBOWEJ I POSTRZELENIE STROŻA NOCNEGO. Dwóch nieznanych osobników, zamaskowanych na starców ze siwymi brodami, ubranych w karabiny, włamało się w piątek do kasy karbowej w Sokalu o godzinie 2 po północy. Pilnujący kas Jan Wilus, usłyszywszy brzęk żelaznej szaby w oknie jednego pokoju urzędu podatkowego, wszczął alarm w celu odstraszenia rabusów. Jeden z bandytów strzelił w kierunku Wilusia. Kulą ugodziła W. w głowę, raniąc go tylko powierzchniowo. Odrzucił on oddział strażów zbiegli w ciemnościach nocą. Ze Lwowa wysłano do Sokala dwóch wywiadowców w celu posięgu za bandytami.

STRAK KINOWY WE LWOWIE. Związek właścicieli kinoteatrów we Lwowie postanowił zamknąć od 15 bm. swoje przedsiębiorstwa wobec odmówienia przez magistrat znizki podatku od widowisk.

WYROK SĄDU DORAŻNEGO W PRZEMYŚLI. W sobotę ogłoszono wyrok sądu dorażnego, skazujący wszystkich trzech oskarżonych, Tomaszewskiego, Janowskiego i Banka na karę śmierci. Tomaszewski i Janowski przyjęli wyrok spokojnie, Bank rozpalak się. Obojczy wyrzucił się z telefoniczną prośbą do prezydenta Rzeczypospolitej o ulaskawienie. Również trybunał przychylił się do tej prośby. Oczekując na odpowiedź z Warszawy, skazaniży wyprawiali się, zaś do Banka przybył rabin. Przed godziną 12 nadeszło ulaskawienie wszystkich trzech.

BOJKI WIEWCOWE W WARSZAWIE. Na niedzielę o godz. 10 został zapowiedziany wiec, na którym miał przemawiać poseł Bryl na temat: „Prawda o Rosji sowieckiej”. Z uwagi na uroczystości związane z pogrzebem arcybiskupa, komisarz policji zabronił odbycia wiecu, o czym pos. Bryl został zawiadomiony. Przed gmachem cyrku, gdzie miał się odbyć wiec, zebrał się tłum liczący około 5000 osób. Policja wezwała tłum do rozbieżnia się, a gdy to nie skutkowało, rozprysła się tłum, przyczem aresztowano kilkunastu osób.

SKAZANIE ARCYBISKUPA MARJAWICKIEGO. W piątek sędzie okręgowym zapadł 11 bm. wyrok w sprawie arcybiskupa marjawickiego, Jan Marji Kowalskiego, skazujący go na 1 rok twierdzy za bluźnierstwa przeciwko Bogu w utworze drukowanym. Prokurator żądał natychmiastowego aresztowania skazanego do czasu u prawomocnienia wyroku. Sąd przychylił się w zasadzie do tego wniosku, zdecydował jednak zwolnić skazanego za kaucją 500 zł. Proces wywołał wielkie zainteresowanie w mieście.

POGRZEB ARCYBISKUPA CIEPLAKA. W niedzielę o godz. 4 popołudniu odbyła się uroczysta pogrzeb arcybiskupa cieplaka, zmarłego 14-go kwietnia w Warszawie, w kościele Piotra i Pawła. W Warszawie na dworzcu Wileński. Kondukt pogrzebowy rozpoczął się w połowie ulicy Marszałkowskiej, gdzie ustawił się młodzież szkolna, związi, wojsko, policja i delegacje, za którymi króciwo duchowieństwo z arcybiskupem Roppem na czele. Za trumną podążali: rodzina zmarłego, przedstawiciele Sejmu i Senatu, rządu i władz miejskich oraz liczne rzecze. Zwłoki złożono do wozu. Pogrzeb odbył się 16 bm. w Wilnie.

Z zagranicą

O NIESZCZĘŚLIWYM WYPADKU W KOPALNI „Gardnia” koło Bytomia donoszą, że dzięki niestrudzonej pracy załogi ratunkowej zdołano wytrawować 32 górników. Z tych tylko 3 jest lekko rannych. W niedzielę o 6 rano wydobyto zwłoki jednego górnika, pozeim zginał jeszcze jeden górnik. Zawałenie się chłodnika nie wywołało większych szkód.

WILHELM CHCE SIĘ PRZENIEŚĆ DO BAZYLEI. Pisma wiedeńskie donoszą z Paryża, że były niemiecki następca tronu wystosował do aiantów list z prośbą o udzielenie jego ojcu pozwolenia na przeniesienie się z Doorn do Bazeli w Szwajcarii, gdyż żona eksceszara nie znosi klimatu holenderskiego.

— 0 — 0 —

REPERTUAR

— 0 —

TEATR IM. JUL. SŁOWACKIEGO

Wntrek: „Wesle”.

Środa: „Intryga i miłość” (szkolne) o godz. 5:30.

TEATR BAGATELA

Wntrek: „Dajemy dolary”.

OPERETKA NOWOŚCI

Codziennie: „Puścimy się”.

KOLLEGJUM WYKŁADÓW NAUKOWYCH (Rynek A—B 39. Początek o godz. 7 wiecz.)

Wntrek: Prof. uniw. dr. Bohdan Szyszowski: Życie materji.

KINOTEATRY

Nowości: „Usta, które kochać całuje”, 9 wielkich zdków.

Promień: „Wieżdź oceanu”, dramat morski w 8 aktach.

Reduta: „Ze śmiercią w zawody” (Harry Peel).

Stuka: „Świat zaginiony”, dramat szalony przygod awanturzystki.

Ulelecz: „Przed bitwą”, szalona przygoda pięknej Paryżanki.

Wandol: „Kobiety na sprzedaż”, dramat współczesny.

Warszawa: „Kobiety na sprzedaż”, dramat współczesny.

Rada Naczelna PPS

(Telefoniem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 15 marca.

Wczoraj rozpoczęły się obrady Rady Naczelnej PPS. Referat wygłosił Intenim CKW tow. wice-marszałek Daszyński, przedkładając zarazem rezolucję. Tow. poseł Zaremba zgłosił rezolucję, postawiającą niezwłoczne wystąpienie partii z koalicji rządowej, własne sformułowanie rezolucji przedstawił także tow. poseł Stanczyk. W toku dyskusji tow. Zaremba rezolucję swą wycofał.

Wniosek tow. Stanczyka upadł, uzyskawszy 10 głosów. W głosowaniu Rada naczelna większością 36 głosów przeciw 3 przyjęła następującą rezolucję CKW.

W rezolucji tej Rada naczelna stwierdza, iż PPS weszła do rządu koalicyjnego w zrozumieniu niechętnie ciężkiego położenia politycznego i gospodarczego kraju i w imię jasnego planu naprawy naszych stosunków państwowych. Rada naczelna stwierdza dalej, iż mimo wysiłków ministrów socjalistycznych, prace rządu posuwały się dołą w sposób o wiele za powolny, brak im było decyzyj i energii.

Postępek ministerstwa i urzędy ulegały wpływom klas posiadających. Polityka administracyjna, zwłaszcza w województwach wschodnich, i narodowośćowa nie zostały zupełnie zmienione. Wśród wielu stronnictw, wchodzących w skład koalicji kraj i pozostających w opozycji nie zdawało sobie sprawy, że państwo stoi na progu katastrofy, że klasa robotnicza ponosząc codziennie najcięższe olary ma prawo żądać przestrzegania swych praw w stosunku do państwa, ma prawo domagać się, by klasy posiadające zostały połączniete z całą stanowczością do świadczeń i ofiar na rzecz ratowania położenia gospodarczego.

Rada naczelna stwierdza wszecnie, że PPS uznaje za konieczność i) bezwzględne uruchomienie robót publicznych i budowlanych na wielką skalę, przy zachowaniu i rozszerzeniu wszelkich innych form pomocy dla bezrobotnych, nie zatrudnionych

przy robotach, 2) zdecydowanie i stanowcze połącznienie klas posiadających do świadczeń na rzecz skarb państwa, 3) przeprowadzenie w praktyce zdecydowanej redukcji budżetu przedewszystkiem wojskowego, z uwzględnieniem potrzeb i słusznych postulatów pracowników i urzędników państwowych, 4) stanowczą zmianę polityki administracyjnej i narodowościowej, istotną walkę z nadużyciami i drożyzną, 5) zachowanie i przestrzeganie w praktyce ustawy robotniczej.

Rada naczelna, wyrażając pełne zaufanie ROKW, ZPPS ministrom socjalistycznym, oczekuje, iż kierownictwo władze partijne w sposób stanowczy oświadcza innym stronnictwom należącym do koalicji rządowej, że klasy pracujące spełniły swój obowiązek i doszły do ostatecznych granic ofiar. Rada naczelna oczekuje, że kierownictwo władze partijne doprowadzą zarazem do wyjaśnienia — w oczach opinii publicznej — katastrofalnej sytuacji kraju, stosunku stronnictw do programu naprawy i kroków, które ma być niezwłocznie podjęte, a od których zależy i wykonania samej i samej musza dalsze losy koalicji rządowej.

Zgodnie z uchwałami XX kongresu partijnego, Rada naczelna stwierdza, że polityka partii pozostała nadal wierna dyrektywom Międzynarodówki socjalistycznej, powziętym w uchwałach kongresu marsejskiego i programowi pokoleniu.

Rada naczelna zwraca uwagę organizacjom partyjnym na nową fakturę komunistów, polegającą na nieszczerczym wyzywaniu i oszczerkach, obrzy i nie podjęciu i bloku wyborczego wszystkich organizacji robotniczych, włościańskich i drobniomieszczańskich. Rada naczelna poleca podjąć w myśl wskazówek CKW energiczną akcję, celem wyjaśnienia masom robotniczym istotnych zażąda i całej nieszczerczości i tej taktyki.

W dalszym ciągu obradowała Rada naczelna przez cały poniedziałek.

— o o o —

Sprawa rozwiązanej Rady miejskiej

Rozprawa przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym

(Telefoniem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 15 marca.

Dzisiaj znalazła się na wokedzie Najwyższego Trybunału Administracyjnego sprawa rozwiązanej przez wojewodę krakowskiemu w lipcu 1924 roku krakowskiej Rady miejskiej.

Rozwiązanie krakowskiej Rady miejskiej zostało zatwierdzone przez ministerstwo spraw wewnętrznych, wobec czego byli członkowie rady wnieśli zażalenie przeciwko wspomnianemu orzeczeniu ministerstwa.

Sprawa rozwiązania Rady, względnie prawomocności orzeczenia ministerstwa, czekała na za-

łatwienie przez Trybunał Administracyjny przeto półtora roku.

Ostatecznie dzisiaj znalazła się na wokedzie Trybunału. Referentem ze strony Najwyższego Trybunału Administracyjnego był sędzia Duńkowski. W imieniu ministerstwa spraw wewnętrznych przemawiał dwóch jego reprezentantów.

Intenim członków rozwiązanej Rady miejskiej zabierał głos dr. Adolf Gross i prof. dr. Fryderyk Zieli.

Rozprawa została zakończona dzisiaj o godzinie 3:30 popołudniu.

Wyrok zostanie ogłoszony 26 kwietnia br.

biacji politycznej wygłosił poseł Hartigis, który całkiem wyraźnie wypowiada się przeciw ugodzie Kola żydowskiego z rżdem.

WOREK Z POPOŁEM JAKO ARGUMENT POLITYCZNY

Warszawa, 15 marca (tel. wł. „Naprz.”). Wczoraj odbył się zjazd Rady naczelnej stronnictwa chłopskiego. Dozdo do demonstracji, spowodowanych najcięższym położeniem chłopskim i plawotowaj oraz olonkowców na chłof, gdzie się odbywały posiedzenia Rady naczelnej. Posłowie Dąbskiem pewien okonowicie chciał narzucić na głowę worek z popiołem, maką i pieprzem. Manewr ten się nie udał. Okonowicie tego, nazwiskiem Łopaczewski, aresztowano.

NIEFORTUNNY WYSTĘP P. BRYLA

Warszawa, 15 marca (tel. wł. „Naprzodu”). Wczoraj miał się odbyć w cyrku odczyt piosła Bryla o Rosji sowieckiej. Odczyt nie doszedł do skutku ze względu na to, że właściciel cyrku nie chciał dać cyrku na odczyt, a następnie ze względu na to, że pomiędzy przedwczoraj i zwolnienkami piosła Bryla wywiązała się bójka, która w końcu doprowadziła do porażenia kilku osób. — Aresztowano 6 osób. O godzinie 12 policja całkowicie rozprzyszyła tłum.

Konferencja międzynarodowa

W SPRAWIE 8-GODZINNEGO CZASU PRACY

London, 15 marca (PAT). Międzynarodowa konferencja w sprawie regulacji czasu pracy została dziś przed południem otwarta w ministerstwie pracy przez premiera Baldwin'a.

Przebieg gospodarczy

Zwyżka dolara

Od soboty dolary w Krakowie okazują tendencję zwyżkową. Już w tym dniu obrzacił się w granicach 8 zł, podciągając się w poniedziałek w południe osiągnął 8'10—8'12 zł. Kurs ten w obrótach bankowych jest o kilka punktów niższy, kursa te są jednak przeważnie normalne, gdyż efektywnych dolarów jest mało i kursa tworzą się już przy niewielkiej podażi.

Ten ruch zwyżkowy — w miesiąc przed świętami — przypomina taki sam ruch w pierwszych dniach grudnia, również przed świętami. — Sam fakt podniesienia się kursu o kilka punktów nie byłby groźny, gdyby nie zachodziła obawa, że ceny towarów, raz wedle wyższego kursu ustanowione, utrzymywane zostaną przez spekulację na tej wysokości, choćby kurs się obniżył. Obawa ta jest tembardziej uzasadniona, że w przeszłości tego rodzaju przypadek sier listopadowych niedłokrotnie miało miejsce, tak wówczas zanule tendencja „dostawowania cen”, się tylko do wyższego kursu.

URZĘDOWY KURS DOLARA

Warszawa, 15 marca (PAT). Dolary Stanów Zjednoczonych 790, sprzedaż 7,92, kupno 7,88.

PODWYŻSZENIE CENY NAFTY

Kartel naftowy podwyższył ceny nafty od 15 marca o 10 procent w ten sposób, że dotychczasowej ceny 45 zł za 100 kg. dolicza 6 zł. za koszt przewozu.

Przypominamy, że do kartelu należy także rząd ze swą rafinerią „Polimim” w Droboczkach.

O RUCH KOLEJOWY POLSKO-ROSYJSKI I POLSKO- WĘGERSKO - CZESKI

Warszawa, 15 marca (PAT). Dnia 12 marca odbyło się w Warszawie spotkanie dwustronne, tendencji, odbył się w drugiej połowie lutego, t. o wprowadzeniu bezpośredniej towarowej komunikacji między sowietami a Niemcami transztem przez Polskę, konferencja komisji urzędniczej, — składająca się z delegatów Polski sowietów i Niemiec. Komisja ta oprócz przepływu wykonawcze i rozrachunkowe, związane z projektem wprowadzenia bezpośredniej towarowej komunikacji między Niemcami a sowietami przez Polskę.

Warszawa, 15 marca (PAT). Na 23 marca br. została zwołana do Budapesztu konferencja kolejowa polsko- węgierska w celu opracowania tariff bezpośredniej towarowej między Polską a Węgrami transztem przez Czechosłowację. Po konferencji polsko- węgierskiej w Budapeszcie ma się odbyć konferencja polsko- czeska w Pradze celem opracowania bezpośrednich tariff towarowych między Polską a Czechosłowacją.

WALKA O WIEGIEL W ANOLII

London, 15 marca (PAT). Delegaci stowarzyszenia kopalni węgla oraz przedstawiciele związku górników odbyli wczoraj wieczorem z premerem Baldwinem nadze, poświęconą sprawozdaniu komisji badającej położenie w przemyśle węglowym. Premier Baldwin zajął delegatów zbadanie sprawozdania z zupełną bezstronnością, co pozwoli stronom zainteresowanym osiągnąć porozumienie.

Możliwość ustąpienia Chamberlaina?

Wyniki propagandy niemieckiej

London, 15 marca (tel. wł. „Naprzodu”).

W prasie angielskiej dale się zauważyły pewne naprężenie w stosunku do Chamberlaina. Dziśjsze dzienniki londyńskie wyrażają się o ostatnich poczynaniach Chamberlaina z niechęcią.

Nie jest wykluczone zgłoszenie przez Chamberlaina dymisji.

Przewodniczący krytyczne głosy prasy angielskiej są wynikiem wpływów niemieckich.

Olbrzymia katastrofa

Sao Jose, 15 marca (PAT). Pomiedzy miejscowcami Alajuela i Cartago wykołcił się na moście na rzecę Villria pociąg z 1000 pasażerów. Jeden wagon wypadł do rzeki. Liczba zabitych i rannych wynosi około 300 osób.

kolejowa w Ameryce

Boston, 15 marca (PAT). Pod San Jose w Costarice (Ameryka środkowa) wykołcił się pociąg wywiezowy. 178 osób zginęło, 75 osób się rannych.

TELEGRAMY

— o —

POSIEDZENIA SEJMU DZIS NIE BĘDZIE

Warszawa, 15 marca (tel. wł. „Naprzodu”). Według wszelkiego prawdopodobieństwa, plenarne posiedzenie Sejmu w dniu jutrzejszym nie odbędzie się. Marszałek Sejmiku Retał odbył konferencję z przywódcami stronnictw, którzy wypowiedzieli się przeciw jutrzejszemu posiedzeniu plenarnemu. Również zastępca premiera, minister spraw wewnętrznych Rakiewicz zwrócił się ze swą opinią w tej sprawie do marszałka Sejmu. Minister Rakiewicz sądzi, że wobec przeciąga-

niu się nieobecności premiera posiedzenie Sejmu należałoby odroczyć.

NAPRAWA USTAWY O ZGROMADZENIACH

Warszawa, 15 marca (tel. wł. „Naprzodu”). Dzisiaj o godzinie 11:30 minister spraw wewnętrznych Rakiewicz odbył konferencję z posłem Konopczyńskim, z którym rozmawiał przez czas dłuższy o sprawie projektu ustawy o zgromadzeniach.

ZIAZD SYNONOST

Warszawa, 15 marca (tel. wł. „Naprz.”). Wczoraj rozpoczęły się dwudniowe obrady ogólnopolskiego zjazdu organizacji synonistycznej. Dzisiaj obradowała komisja parlamentarna. Referat o sy-

